

11. pracovní setkání tělovýchovných pedagogů
30. 8. – 1. 9. 2017

Fakulta tělesné kultury
Univerzity Palackého v Olomouci

Street Dance v hodinách tělesné výchovy

Adam Šimůnek

Street Dance je zastřešující pojem pro mnoho undergroundových tanečních stylů, jež vznikly, jak napovídá název, přímo na ulici nebo v klubech. Jednotlivé tance se formovaly ve specifických příměstských oblastech segregovaných lokalit amerických měst, a jsou tedy součástí místní lidové kultury. Umělci trávili převážnou část svého dne na ulici předměstských ghett, kde mimo jiné tancují nebo rapují o osobních zkušenostech, sociálním postavení ve společnosti, válkách gangů, drogách, násilí a sexu (Spáčilová, 2011).

Taneční Styly Street Dance

Taneční styly Street Dance rozdělujeme na Old School a New School. Ze staré školy jsem vybral pouze taneční styl Locking. Z nové školy jsem vybral základní taneční styly Hype, House, Krump a New Style. Charakteristiku tanečních stylů jsem obohatil o základní a známe taneční prvky jednotlivých stylů.

Locking (Lockin')

Na konci 70. let se objevuje nový taneční styl. Lockin' vznikl chybou tanečníka Dona Campbella, když předváděl prvek chicken (kuře). Nastala situace, kterou nikdo nečekal. Místo toho, aby plynule tančil dál, tak došlo k záseku pohybu. Tento zásek (lock) získal na oblibě a vznikl z něj celý taneční styl Lockin' (Robitzky, 2005). Don Campbell skládal svůj taneční projev ze strojově kontrolovaných pohybů, kombinací s nekontrolovanými pohyby tzv. tap – flash dance a zastavení „lock“.

Roku 1973 zakládá skupinu The Lockers, někdy se uvádí Campbellock Dancers. Campbell byl schopný ve svých choreografiích ztvárnit emoce a svobodu. Lockin' odráží svůj hudební funkový podklad. The Lockers se dostali se svojí show do televize, vystupovali například v Saturday Night Live. Popularita The Lockers se zasloužila o zařazení Lockinu do diskotékové scény v USA (Higgins, 2010).

Technika Locking dle Robitzkyho (2005):

- Point / Uncle Sam point – prvek, kterým ukazujeme na protivníka nebo na určitý bod. Název Uncle Sam point je podle náborového plakátu americké armády.
- Lock (zámek) – ostré zastavení pohybu nejčastěji pomocí loktů, zápěstí, kolene. Tanečník následně zůstává dobu v této zastavené pozici.
- Skitter Rabbit – práce nohou, kdy měníme směr výkopů.
- Stop and Go – prvek, u kterého dochází ke změně výšky těla a směru.
- Scooby Doo – práce nohou, která paroduje postavičku psa Scoobyho.

Tanečníci zabývající se Lockingem: Hilty & Bosch, P-Lock, Robert „Spyroby“ Nový, Roman „Kalo“ Kejík, Patrik „Carlos“ Kejík, Wahe Akopjan

Výuková videa na Youtube najdete: locking tutorial, locking basics, how to „název daného prvku“

New Jack Swing / Hype

Taneční styl, který vznikl na přelomu 80. a 90. let. V Evropě pod názvem Hype, ve zbytku světa se používá označení New Jack Swing. New Jack Swing, stejně jako například taneční styl House nebo Krump, získal název podle svého hudebního podkladu. Vlnu zájmu odstartovalo album od Janet Jackson. Toto album spojovalo různé žánry: disco, oldschoool rap, funk, doplněné o syntetické perkuse. Tato směs zvuku si získala okamžitou oblibu. Dalším interpretem, který se začal zabývat tímto hudebním žánrem, byl MC Hammer. MC Hammer obohacoval své videoklipy o taneční kreace. Mladí Američané a lidé z celého světa ho začali napodobovat. Těchto pár kroků začali kombinovat, zlepšovat a přidávat svoje kroky. Zájem o New Jack Swing posílily pořady z roku 1989 Dada LMD, Dance Dance Dance následovaný Dance Koshien, který se stal národním pořadem a ovlivnil celou generaci mladých Američanů (Warta, 2006).

Základní techniky Hype dle Fiedlera (2003):

- Bounce – pohyb hrudníku a horních končetin zepředu dozadu, základní prvek, který se objevuje v ostatních prvcích.
- Shamrock – pohyb rameny zprava doleva, pohyb ramenou začíná s úkrokem do strany.
- Reebok – pohyb pěstí směrem k hlavě, zařazují se i poskoky.
- Happy Feet – práce nohou, dynamická výměna ze špičky na patu.
- Snap/Runnigman – hlavní prvek Hype výměna nohou se zapojením těla tzv. bounce.

Tanečníci zabývající se New Jack Swing: Gorabbitz, Ko-Ta, Zerjon, Filip „Fidlajs“ Rančák, Zizoe

Výuková videa na Youtube najdete: new jack swing tutorial, how to dance new jack swing, learn new jack swing

House Dance

Taneční styl House Dance vznikl v tanečních klubech Chicaga (Warehouse) a New Yorku (The Loft, Paradise Garage). Tancuje se do hudebních mixů složených ze salsy, elektrické hudby, disco dance, funku a vokálů. Housová hudba je velice dynamická a rychlá. Tančí se především nohama (Footworks) za přidání uvolněného pohybu horní části těla („Do Jack“). Pro zvýšení obtížnosti a kreativity se používají „Lofts“. House Dance je pestrým tanečním stylem, protože vychází z Lindy Hopu, afrických obřadních tanců, latinských tanců a brazilských tanců. Výrazně pak vychází ze stepu, jazzu a moderny. Za zakladatele House Dance pokládáme Briana „Footwork“ Greena, Caleafa „Bigleaf“ Sellerse a Ejoye Wilsona (Cox, 2009).

Základní techniky House Dance dle Taube (2009):

- Jackin' - základní technika založená na uvolněném pohybu trupu vpřed a vzad, který vyvolává vlnící se pohyb. Jackin' rozpohybovává tělo podle rytmu hudební předlohy. Napomáhá tak složité práci nohou.
- Footwork – technika, která je založena na práci nohou. Základním prvkem je „padebure“, oblíbené jsou prvky z latinskoamerických tanců.
- Lofts – technika, která je typická častým kontaktem se zemí, vychází z break dance.

Tanečníci zabývající se House dance: Hiro, Mamson, Endrewstyle, Spirit Shop, Rhythm of the Soul

Výuková videa na Youtube najdete: house dance tutorial, how to house dance, house dance steps

Krumping

Počátek Krumpingu se datuje k roku 2003, vznikl v Los Angeles z tanečního stylu Clowning. Zakladateli a propagátory Krumpu jsou členové rodiny tzv. Krump Kings (Lil C, Tight Eyes, Big Mijo). Tito tanečníci přetransformovali Clown Dance z veselé a hravé polohy do agresivní a temné. Podle Kabáta (2011) je Krump charakteristický množstvím energie, která z něj vyzařuje, objevuje se i výbušnost a agresivita projevu. Je to rychlý, „zlověstný“, nesmírně expresivní tanec, jehož součástí je i fyzický kontakt mezi tanečníky. Toto je „nejdrsnější“ tanec hiphopové kultury. Smyslem Krumpu je zbavit se špatných myšlenek a energie a pomocí agrese tuto špatnou energii ze sebe dostat (docílit katarze) (Willis, 2005).

Základní technika Krumpu dle Willise (2005):

- Stomp – podupávání, bývá napojováno na kopy.
- Chest Pop – dynamický impuls hrudníku.
- Arm Swing – pohyb, který vychází z ramene, celá horní končetina je fixována.
- Arm Throw – jedná se o stejný pohyb jako Arm Swing, ale s uvolněnou rukou.
- Buck – spojení skoku s prací hrudníku a horních končetin.

Tanečníci zabývající se Krumpem: Tight Eyez, Grichka, Ugly Fate, Jaja Vaňková, David „Straight-Danger“ Polák

Výuková videa na Youtube najdete: Krump tutorial, Krump basics, Krump lesson

New Style

Grulová (2010) označuje New Style nebo taky New School za nejrozšířenější styl, který je zahrnut do Street Dance posledních let. Česká republika se tomuto novému pojetí tance otevřela se značným zpožděním než okolní Evropa a zbytek světa. New Style se tedy u nás začal vyvíjet až kolem roku 2003, kdy jsme se otevřeli světu a začali zvat tanečníky ze zahraničí. Upouští se od nacvičených choreografií a předem vymyšleného sólového vystupování. Naopak se klade důraz na vývoj osobitého tanečního stylu, vlastních originálních triků, individuálního citění hudby a freestyly (improvizace). New Style vznikl na základě rozvíjející se hip hopové hudby, která dostává rychlejší tempo a nejrůznější rytmy. Tanec se tedy podřizuje hudbě a nejvíce se cení „vychytávání“ hudby, čili vyjadřování textu písně nebo tanečního rytmu. V New Styly se prolíná mnoho jiných stylů a tanečníci je přizpůsobují hudbě a svému stylu. Velice důležité jsou izolace různých částí těla. Pojmenování New Style pochází od města New York, kde se tento styl neustále vyvíjí.

Tanečníci zabývající se New Stylem: Káka a Máka, ICEE, Regina, Kenzo Alvarez, Martha, Salas, Niako

Výuková videa na Youtube najdete: New Style tutorial

Použitá literatura

Text byl převzat z bakalářské práce *Psychologické aspekty Street Dance* – Adam Šimůnek, 2012.

- Cox, B. (2009). *Loft*. Retrieved 11. 1. 2012 from the World Wide Web: <http://www.housedancer.com/the-articles/loft>.
- Fiedler, M. (2003). *Hip hop forever*. Olomouc: HANEX.
- Grulová, M. (2010). *Zajímavosti*. Retrieved 20. 5. 2012 from the World Wide Web: <http://www.nofeet.cz/stranka/zajimavosti/street-dance>.
- Higgins, J. (2010). *The History of Locking*. Retrieved 11. 1. 2012 from the World Wide Web: <http://lockerlegends.net/index.php>.
- Robitzky, N. (2005). *Dance Styles*. Retrieved 15. 5. 2012 from the World Wide Web: <http://www.stormdance.de/?cat=6>.
- Spáčilová, A. (2011). *Sociální reprezentace hodnotových hierarchií „STREET DANCERS“*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Taube, E. (2009). *Major Contributors in House Dance*. Retrieved 11. 1. 2012 from the World Wide Web: <http://www.housedancer.com/the-articles/major-contributors-in-house-dance>.
- Warta, T. (2006). *Hip Hop Dance*. Retrieved 11. 1. 2012 from the World Wide Web: http://dance.lovetoknow.com/Hip_Hop_Dancing.
- Willis, C. (2005). *History of Krump Dance*. Retrieved 11. 1. 2012 from the World Wide Web: <http://www.krumpkings.com/krumptonary/history-od-krump-dance>.